

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента
Андреєвої Марії Олександрівни
на дисертаційну роботу

**Максимовського Микити Ігоровича «Розвиток соціальної культури
студентської молоді засобами анімаційної діяльності»,**

подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.05 – соціальна педагогіка

У сучасному світі відбуваються глибинні трансформаційні процеси, пов'язані з переходом до інформаційного суспільства, тож виникає потреба пошуку нових шляхів соціального виховання особистості, оскільки успішність цього процесу зумовлює перспективи розвитку усього соціуму і є підґрунтям для збереження культури людства, запорукою подолання глобальної кризи та проблем сучасності. Особливе значення у цьому процесі має соціальне виховання саме студентської молоді від якої залежить майбутнє України.

Наголосимо, що освіта виступає важливою складовою соціалізації особистості, сприяє формуванню у студентів – майбутніх фахівців – соціальної культури, ціннісних орієнтацій, критичного мислення, соціальних якостей, соціальної поведінки та відповідальності в умовах різноманітного інформаційного насичення, а часом і перенасичення. Усе це визначає актуальність дослідження проблеми пошуку сучасних шляхів роботи зі студентською молоддю і подоланні негативних проявів інформатизації суспільства без відмови від сучасних інформаційних технологій, а навпаки перетворюючи їх на ефективний засіб соціального виховання. Тож засоби формування соціальної культури студентської молоді мають відповідати потребам сьогодення й інтересам вікової групи, бути інформаційно й емоційно насиченим, цікавими молодіжній аудиторії, водночас не примусовими і доступними. Вирішенню цієї проблеми і присвячена дисертаційна робота М. І. Максимовського, яка репрезентує наукові розвідки автора щодо формування соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві.

В анотації до дисертації відображено результати дослідження; схарактеризовано наукову новизну отриманих результатів та їх практичне

значення; наведено відомості про апробацію результатів дослідження; ключові слова.

Логіка наукового пошуку автора зумовила структуру дослідження, згідно з якою розкриття порушеної проблематики відбувається у двох розділах, що передбачають: розкриття розвитку соціальної культури молоді в інформаційному суспільстві як наукової проблеми; характеристику анімаційної діяльності як засобу розвитку соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві; дослідження сучасного стану розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства; обґрунтування соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства; реалізацію розробленої соціально-педагогічної технології і перевірку її ефективності. Кожен розділ дисертації містить висновки, представлено також загальні висновки дослідження, що споглядаються як змістовні й обґрунтовані.

Заслугує на позитивну оцінку чіткість у визначенні автором наукового апарату дослідження: об'єкт, предмет і мета логічно узгоджені та спрямовані на обґрунтування соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві.

Стратегія соціально-педагогічного дослідження М. І. Максимовського, його методологічні засади забезпечуються науковими ідеями, положеннями і підходами загального, загальнонаукового і конкретнонаукового рівнів, адекватним їм вибором і використанням теоретичних, емпіричних і статистичних методів дослідження, опрацюванням достатньої джерельної бази (325 найменувань, 22 з яких – іноземною мовою, що також справляє позитивне враження).

Реалізація авторського спроектованого наукового пошуку обраної проблеми відображена в науковій новизні дослідження, результатом якого стали:

1) *на рівні перетворення* – теоретичне обґрунтування і змістовна розробка соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві; обґрунтування доцільності застосування засобів анімаційної діяльності як надбань матеріальної та духовної культури, суспільної

практики, що дозволяють активізувати розвиток соціальної культури студентської молоді;

2) *на рівні конкретизації* – набули подальшого розвитку наукові уявлення про сутність і зміст понять «соціальна культура студентської молоді», «анімаційна діяльність», «засоби анімаційної діяльності»; ідеї про соціальний розвиток студентства в інформаційну добу, активізацію освітнього процесу та інформаційно-віртуальне середовище засобами анімаційної діяльності; критерії, показники та рівні сформованості соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві;

3) *на рівні доповнення* – удосконалено форми анімаційної діяльності зі студентською молоддю, зокрема в інформаційно-віртуальному просторі.

Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів вищої освіти різного спрямування, позанавчальній діяльності зі студентською молоддю у виховному середовищі освітньої установи, роботі студентських громадських організацій та відкритому соціально-культурному просторі.

Створення чіткої термінологічної канви дослідження та ґрунтовний аналіз змісту соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві, дозволили Микиті Ігоровичу змістовно підійти до визначення даної категорії, що є найвищим ступенем розвитку її соціальності, що забезпечує підвищення ефективності соціальної взаємодії в професійній, громадянській, інформаційній сферах, виявляється в соціальних цінностях, сформованості соціальних якостей, громадянській та інформаційно-комунікативній діяльності та просоціальній поведінці.

Зауважимо, що дисертант ґрунтовно проаналізував сутність понять «інформаційне суспільство», «анімація», «засоби анімаційної діяльності» розкрив їх вплив на розвиток соціальної культури студентської молоді. Доволі об'ємним і цілком доречним сприймається аналіз різних поглядів науковців на сутнісний зміст розвитку соціальної культури молоді в інформаційному суспільстві, причому, важливою, на наш погляд, є те, що науковець не обмежується простим перерахуванням поглядів фахівців, які досліджують цю проблему, у дисертації чітко простежується авторська позиція, особисте ставлення до проблеми. Науковий інтерес представляє організація і методика дослідноекспериментальної роботи, що дозволила М. І. Максимовському отримати всебічне уявлення про предмет дослідження та сприяла виконанню основних вимог дисертації.

Варто відзначити сучасність і актуальність не тільки теми дослідження, але й наукового шляху, який обрав автор для аналізу сучасного стану розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства. Автором проведено аналіз практичного досвіду використання анімаційних засобів у роботі з дітьми та молоддю в зарубіжних країнах світу, зокрема Франції, Фінляндії, США, Індії, Польщі (стор. 103-111).

Також заслуговує на увагу аналіз інформаційних сайтів зарубіжних ЗВО метою якого було визначення рівня залученості студентів до просоціальної діяльності, зокрема до волонтерських, соціальних, благодійних та громадських проєктів. Творчий пошук автора демонструє позитивне значення сучасних інформаційних технологій для подолання меж між країнами і розкриття кордонів для вчених (стор. 113-115).

Сучасним і інноваційним у роботі автора є аналіз інформаційних інтернет-платформ, конкретні пропозиції з їх використання в аудиторній і позааудиторній діяльності, а також критичний аналіз корисності і соціальної значущості діяльності інтернет-користувачів на них (стор 122-123).

Заслуговують на увагу визначені автором критерії і показники розвитку соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві (мотиваційно-ціннісний, соціальних якостей особистості та поведінковий) та рівнів (високий, середній, низький). Результати констатувального етапу експерименту дали підстави автору схарактеризувати сучасний стан розвитку соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві, розробити та реалізувати таку авторську соціально-педагогічну технологію, що дозволяє ефективно розвивати соціальну культуру студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Тому, стрижнем експерименту Микити Ігоровича виступила розроблена ним соціально-педагогічна технологія розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності, яка реалізовувалась у процесі формувального експерименту. Ключовим компонентом розробленої соціально-педагогічної технології став суб'єкт-об'єктний. Для підвищення ефективності розвитку соціальної культури студентської молоді автором обґрунтовано два рівні анімаційної діяльності – внутрішньовишівський та зовнішньовишівський.

Беззаперечним здобутком автора є упровадження креативних форм та методів роботи з різними суб'єктами освітнього процесу ЗВО, що мали інтерактивний характер, серед них: вебінари, тренінги із застосуванням інтернет-контенту, наукові пікніки, флешмоби, арт-пікніки, квести тощо. Зазначимо, що в роботі всі компоненти технології, деталі експерименту усвідомлюються досить чітко. Чесність та ретельність проведеної роботи не викликає жодного сумніву.

Результати контрольного етапу дослідження засвідчили позитивну динаміку за всіма критеріями та показниками, що були визначені автором, що є переконливою підставою вважати мету дослідження досягнутою, а завдання – виконаними.

Вірогідність отриманих результатів і положень забезпечується методологічним обґрунтуванням вихідних положень дослідження, системним аналізом теоретичного та емпіричного матеріалу, застосуванням комплексу взаємопов'язаних методів наукового дослідження та методів математичної статистики. Достатня кількість учасників експериментального дослідження – 702 особи.

Результати дослідження Максимовського Микити Ігоровича знайшли широке відображення у 14 одноосібних публікаціях, з них 6 – у наукових фахових виданнях України, одна стаття – у зарубіжному періодичному виданні та одна – у науковому виданні, включеному до міжнародних наукометричних баз. Це цілком відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Автореферат повністю відповідає змісту дисертації.

Отже, роботу Максимовського Микити Ігоровича оцінюємо позитивно, проте, вважаємо за необхідне звернути увагу на окремі моменти в роботі, які вимагають уточнення та висловити такі побажання:

1. Автор доволі ґрунтовно характеризує критерії та показники соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві у параграфі 1.2. «Анімаційна діяльність як засіб розвитку соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві», натомість, вважаю що текстову інформацію з означеного питання доречно було б висвітлити у процесі констатувального експерименту (параграф 1.3.), а подану таблицю (стор. 75 – 78), зважаючи на її значний обсяг, перенести в додатки.

2. Робота значно виграла б, якби було проведено порівняльний аналіз розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в гуманітарних і технічних ЗВО. На наш погляд, студенти гуманітарних вишів (представлених в експериментальному дослідженні), є більш готовими до творчої позааудиторної діяльності, на відміну від студентів технічних закладів вищої освіти, тож форми і методи заохочення їх до такої діяльності мають відрізнятися.

3. Уважаємо, що доцільно було б запропонувати заходи спільні з родинами студентів, оскільки основним осередком виховання залишається сім'я, і залучення до анімаційної діяльності батьків або осіб, що їх замінюють особливо на молодших курсах, було б ефективним.

4. На нашу думку, зважаючи на ґрунтовність, обсяг і цікавість практичного матеріалу представленого у роботі і додатках, доцільно було б підготувати методичні рекомендації з організації практичної діяльності з розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності для популяризації ідей і поширення здобутого досвіду.

Проте зроблені зауваження не зменшують високої позитивної оцінки якісно виконаної роботи Максимовського Микити Ігоровича.

Дисертація відповідає пп. 9, 11, 12, 13, 14 „Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами, внесеними згідно постанов Кабінету Міністрів України за № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. та № 567 від 27.07.2016 р.), що дає підстави для присудження **Максимовському Микиті Ігоровичу** наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.05 – соціальна педагогіка.

Офіційний опонент,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач аспірантури
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-
педагогічна академія»
Харківської обласної ради

М. О. Андрєєва

Підпис Андрєєвої М.О.
Засвідчую
Начальник відділу кадрів [Signature]
« 16 » жовтня 20 18 рік